

Fremsat den 8. februar 2017 af transport-, bygnings- og boligministeren (Ole Birk Olesen)

Forslag

til

Lov om anlæg af et nyt Statens Naturhistoriske Museum

Anlæg af nyt Statens Naturhistoriske Museum

§ 1. Transport-, bygnings- og boligministeren bemyndiges til at

- 1) anlægge et nyt Statens Naturhistoriske Museum i den nordlige del af Botanisk Have i København, primært som bygninger under jorden, jf. vedlagte kort over museets beliggenhed i bilag 1,
- 2) renovere, nedrive og opbygge eksisterende bygninger i den nordlige del af Botanisk Have i tilknytning til projektet nævnt i nr. 1 og
- 3) foretage de dispositioner, som er nødvendige med henblik på gennemførelsen af de projekter, der er nævnt i nr. 1 og 2.

Fravigelser af anden lovgivning

§ 2. Gennemførelse af anlægsprojektet efter § 1 kræver ikke dispensation eller tilladelse efter § 50 og § 65, stk. 1-3, i lov om naturbeskyttelse.

Stk. 2. Reglerne om kommune- og lokalplaner i planloven, kapitel 3 i lov om bygningsfredning og bevaring af bygninger og bymiljøer samt kapitel 8 og 8 a i museumsloven finder ikke anvendelse ved gennemførelse af anlægsprojektet nævnt i § 1.

§ 3. Kommunalbestyrelsens eller en statslig myndigheds afgørelse vedrørende anlægsprojektet nævnt i § 1, som træffes efter bygge-loven, lov om naturbeskyttelse, lov om vandforsyning m.v., lov om miljøbeskyttelse samt regler udstedt i medfør af disse love, kan ikke påklages til anden administrativ myndighed, jf. dog stk. 2.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsens afgørelser vedrørende anlægsprojektet i henhold til de love, der er nævnt i stk. 1, kan påklages af Bygningsstyrelsen til transport-, bygnings- og boligministeren.

Stk. 3. Transport-, bygnings- og boligministeren kan beslutte at overtage kommunalbestyrelsens beføjelser efter de love, der er nævnt i stk. 1, i en nærmere bestemt sag, der vedrører anlægsprojektet.

Stk. 4. Transport-, bygnings- og boligministerens afgørelse i klagesager efter stk. 2 og i sager, hvor ministeren har overtaget kommunalbestyrelsens beføjelser efter stk. 3, kan ikke påklages til anden administrativ myndighed.

Stk. 5. De kommunale tilsynsmyndigheder fører ikke tilsyn med kommunalbestyrelsens afgørelser omfattet af stk. 1.

Stk. 6. Transport-, bygnings- og boligministeren kan til brug for behandlingen af sager efter stk. 2 og 3 fastsætte regler om kommunalbestyrelsens pligt til at tilvejebringe oplysninger, til brug for en vurdering af forhold, der reguleres efter de love nævnt i stk. 1, inden for den pågældende kommune, herunder om, at oplysningerne skal afgives i en bestemt form.

Domstolsprøvelse

§ 4. Søgsmål til prøvelse af afgørelser eller beslutninger efter denne lov eller de regler, der fastsættes i medfør heraf, skal være anlagt inden 6 måneder efter, at afgørelsen eller beslutningen er meddelt adressaten eller offentliggjort.

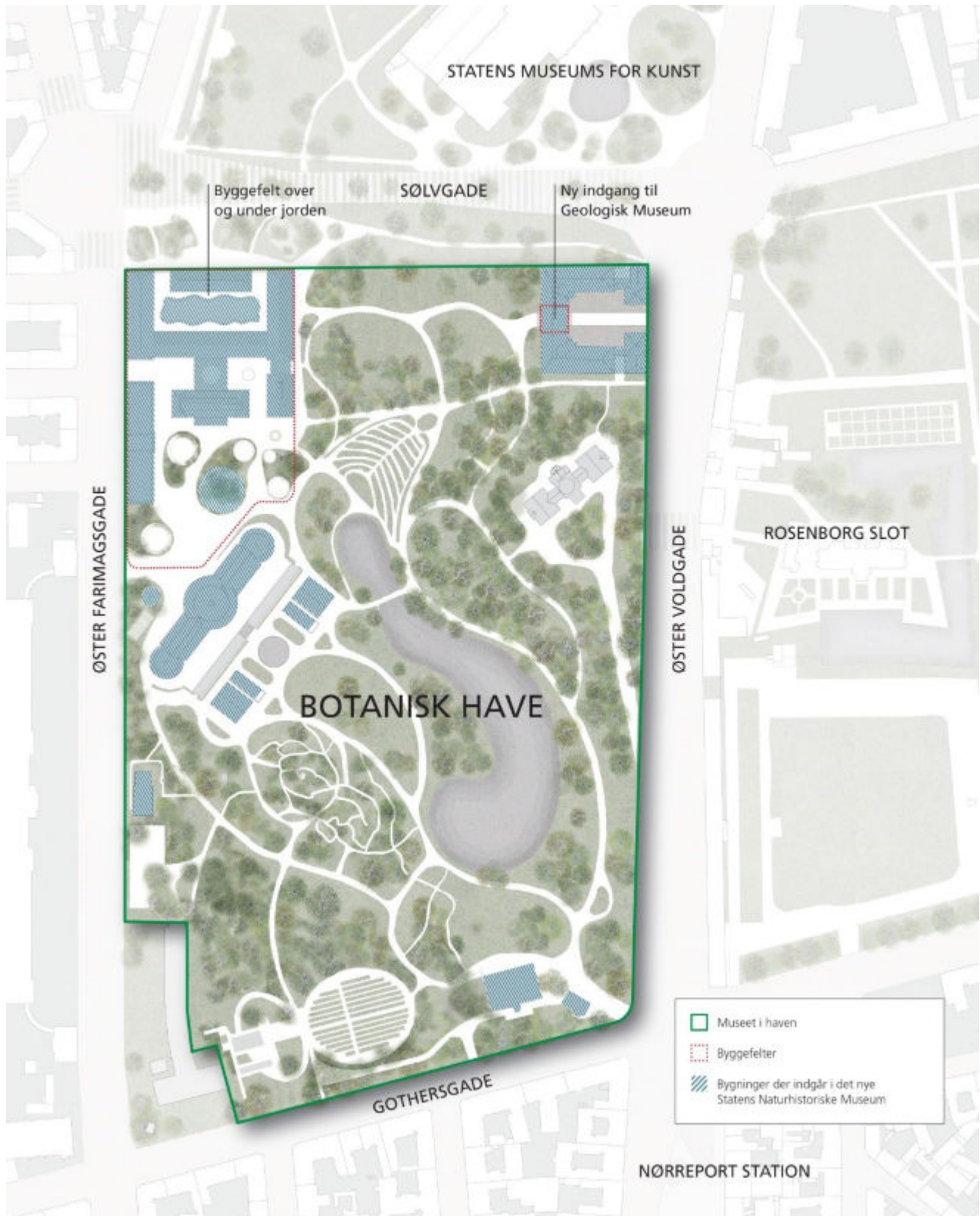
Stk. 2. Ved søgsmål om forhold vedrørende miljøet, der er omfattet af denne lov, skal retten påse, at omkostningerne ved sagen ikke er uoverkommeligt høje for de berørte parter.

Ikrafttræden

§ 5. Loven træder i kraft dagen efter bekendtgørelse i Lovtidende.

§ 6. Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland.

Bilag 1

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Indholdsfortegnelse

- 1. Indhold**
- 2. Lovforslagets baggrund**
- 3. Lovforslagets hovedpunkter**
  - 3.1. Anlæg af nyt Statens Naturhistoriske Museum samt renovering, nedrivning og genopbygning af eksisterende bygninger
  - 3.2. Natur- og miljøforhold
    - 3.2.1. Projektets screeningsafgørelse - projektet er ikke VVM-pligtigt
    - 3.2.2. Konkrete tiltag
    - 3.2.3. Anlægslovens forhold til natur- og miljølovgivning - varetagelse af naturhensyn gennem anlægsloven og regulering af klageadgang
      - 3.2.3.1. Gældende ret
      - 3.2.3.2. Transport-, Bygnings- og Boligministeriets overvejelser om lovforslaget og den foreslåede ordning
  - 3.3. Plan- og beskyttelsesforhold
    - 3.3.1. Gældende ret
    - 3.3.2. Transport-, Bygnings- og Boligministeriets overvejelser om lovforslaget og den foreslåede ordning
- 4. Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige**
- 5. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.**
- 6. Administrative konsekvenser for borgerne**
- 7. Miljømæssige konsekvenser**
  - 7.1. Arealindgreb
  - 7.2. Støj, vibrationer, luft og lys
  - 7.3. Plante- og dyreliv
  - 7.4. Landskab
  - 7.5. Kulturarv og arkæologi
  - 7.6. Friluftsliv
  - 7.7. Grundvand m.v.
  - 7.8. Ressourceforbrug og råstoffer
  - 7.9. Affald
  - 7.10. Forurenede jord
- 8. Forholdet til EU-retten**
  - 8.1. VVM-direktivet
  - 8.2. Udbudsdirektivet
  - 8.3. Vandrammedirektivet
  - 8.4. Forholdet til Århus-konventionen
- 9. Hørte myndigheder og organisationer m.v.**
- 10. Sammenfattende skema**

1. Indhold

I 2004 sammenlagde Københavns Universitet (herefter KU) de fire eksisterende naturhistoriske museer; Zoologisk Museum, Botanisk Museum, Geologisk Museum og Botanisk Have til Statens Naturhistoriske Museum. Formålet med et samlet naturhistorisk museum var at styrke den tværfaglige formidling inden for det naturvidenskabelige område.

Der har siden sammenlægningen været et ønske om at bygge et nyt samlet museum, da de nuværende faciliteter er utidssvarende. Staten og KU aftalte således i 2006, at der skal opføres et nyt Statens Naturhistoriske Museum i tilknytning til Botanisk Have.

Med lovforslaget bemyndiges transport-, bygnings- og boligministeren til at anlægge et nyt Statens Naturhistoriske Museum i den nordlige del af Botanisk Have, at renovere, nedrive og opbygge eksisterende bygninger i den nordlige del af Botanisk Have i relation til projektet samt foretage de dispositioner, som er nødvendige med henblik på gennemførelsen af de nævnte projekter.

Til brug for anlæggelsen af nyt Statens Naturhistoriske Museum indeholder lovforslaget en række bestemmelser, som regulerer natur-, miljø-, og beskyttelsesforhold, klageadgang, domstolsprøvelse mv.

For så vidt angår den miljøretlige regulering af anlægget, skal det særligt bemærkes, at lovforslaget på en række punkter udgør en fravigelse af plan-, natur- og miljølovgivningen. Dette skyldes bl.a., at visse dele af den almindelige lovgivning ikke er velegnet til at regulere et projekt af denne unikke karakter og størrelse, herunder fordi projektet ligger i et tæt bebygget område i centrum.

På baggrund af projektets volumen, beliggenhed og kompleksitet er det således vurderet nødvendigt at fravige visse love samt klageadgange relateret til en række love for projektet. Natur- og miljøhensyn vil fortsat blive varetaget i projektet, herunder vil der blive gennemført afværgeforanstaltninger, selvom visse dele af lovgivningen herom fraviges.

2. Lovforslagets baggrund

Statens Naturhistoriske Museum blev etableret som et institut under KU i 2004 ved en sammenlægning af de fire eksisterende naturhistoriske museer: Zoologisk Museum, Botanisk Museum, Geologisk Museum og Botanisk Have. Formålet var at styrke den tværfaglige formidling inden for det naturhistoriske område.

Der har siden sammenlægningen været et ønske om at bygge et nyt samlet museum, da de nuværende faciliteter er utidssvarende. Staten og KU har således aftalt, at der opføres et nyt Statens Naturhistoriske Museum i tilknytning til Botanisk Have. Planerne for et nyt Statens Naturhistoriske

Museum indgik i aktstykke nr. 148 af 22. juni 2006, der sidenhen er modificeret ved aktstykke E tiltrådt af Finansudvalget den 8. december 2016.

I 2009 blev der udkrevet en åben idékonkurrence med det formål at belyse, hvordan opgaven om et nyt Statens Naturhistoriske Museum kunne løses. Konkurrencen blev fulgt op af en projektkonkurrence, som blev afgjort den 31. maj 2012. Det aktuelle projekt er resultatet af en bearbejdning af vinderprojektet og en tilpasning af projektet til de finansielle rammer, der er opnået.

Projektet tager afsæt i et ønske om at bevare Botanisk Haves særlige karakter. Som resultat heraf opføres det nye museum som en kombination af eksisterende bygninger og nybyggeri med respekt for Botanisk Haves natur. Projektet indeholder museum, forskning og undervisning. Udstillingsfaciliteterne placeres i et nybyggeri under terræn, mens de øvrige funktioner indrettes i de eksisterende bygninger. Dette omfatter et samlet areal på omkring 30.000 m².

Et nyt Statens Naturhistoriske Museum bliver statsejet og opføres af Bygningsstyrelsen inden for SEA-ordningens regelsæt, under hvilken institutioner lejer bygninger ejet af staten og betaler husleje herfor. Et nyt Statens Naturhistoriske Museum vil blive ejet og vedligeholdt af Bygningsstyrelsen. KU lejer herefter museet og lejemålet er uopsigeligt i 30 år. Et nyt Statens Naturhistoriske Museum forventes overdraget til KU ultimo 2021.

Under projektets projektering er der foretaget følgende forundersøgelser for projektet: geotekniske og hydro-geologiske undersøgelser, prøveboringer på grunden, pejling af grundvandsspejl, prøvepumpning af grundvand, digital grundvandsmodel mv.

Endvidere er der, for så vidt angår de eksisterende bygninger, foretaget omfattende registrering af eksisterende forhold, prøvegravning for fastlæggelse af fundamenters udstrækning og prøvegravning for fastlæggelse af terrændæksopbygning.

Herudover er der foretaget miljøscreening af eksisterende bygninger for miljøfarlige stoffer samt miljøanalyser af jord i byggefelt.

Naturstyrelsen har med screeningsafgørelse af 17. december 2015 på baggrund af en VVM-screening vurderet, at projektet ikke vil kunne påvirke miljøet væsentligt og derfor ikke er VVM-pligtigt.

Københavns Kommunes Borgerpræsentation vedtog d. 28. april 2016 lokalplan nr. 532 for Statens Naturhistoriske Museum. Lokalplanen er udarbejdet på baggrund af en bearbejdning af vinderprojektet nævnt ovenfor og en tilpasning af projektet til de finansielle rammer, der er opnået. Lokalplanen er i overensstemmelse med Kommuneplan 2015.

Med aktstykke E af 8. december 2016 har Transport-, Bygnings- og Boligministeriet fået Finansudvalgets tilslutning til at udbyde opførelsen af et nyt Statens Naturhistoriske Museum i en hovedentreprise.

Med nærværende lovforslag foreslås der givet hjemmel til, at transport-, bygnings- og boligministeren efterfølgende kan igangsætte og færdiggøre byggeriet, herunder indgå kontrakter med de vindende parter, håndtering af projektets økonomi mv. jf. afsnit 3.1. og 4. Beføjelsen vil blive delegeret til Bygningsstyrelsen.

3. Lovforslagets hovedpunkter

3.1. Anlæg af nyt Statens Naturhistoriske Museum og renoivering, nedrivning og genopbygning af eksisterende bygninger

Et nyt Statens Naturhistoriske Museum tager afsæt i et ønske om at bevare Botanisk Haves særlige karakter. Som resultat heraf bygges det nye museum som en kombination af eksisterende bygninger og nybyggeri med respekt for Botanisk Haves natur.

Projektet indeholder både udstilling, magasiner til museets samlinger, forskningsfaciliteter, undervisningsfaciliteter samt administration. Udstillingen og magasiner er placeret under terræn i nybyggeri, mens de øvrige funktioner indrettes i de eksisterende bygninger.

Et nyt Statens Naturhistoriske Museum etableres dels ved at ombygge de eksisterende bygninger ved Sølvtorvet, som oprindeligt blev opført til Polyteknisk Læreanstalt (Sølvtorvskomplekset). Sølvtorvskompleksets ca. 14.500 m² etageareal inklusive kælder ombygges og istandsættes. Her placeres hovedindgang og foyerområde. Resten af Sølvtorvskomplekset er primært forbeholdt forsknings- og universitetsformål.

Det meste nybyggeri placeres under Sølvtorvskomplekset og i to kælderetager. Der tilføjes ca. 15.500 nye etagemeter. Hovedparten af nybyggeriet placeres under terræn i området mellem Sølvtorvskomplekset og Botanisk Haves Palmehus. Over terræn indrettes gang- og havearealer.

Museets udstillingssale viser sig på terræn i form af hvælvede tagkonstruktioner, der markerer de underliggende udstillingssale, der gennembryder overfladen som store landskabelige eller geologiske formationer. Som den største og mest markante manifestation af museet indrettes en stor, spektakulær sal i gårdrummet i Sølvtorvskomplekset - museets Oceansal. Salen vil kunne ses fra Sølvgade og Sølvtorvet og vil blive museets vartegn.

Med lovforslagets § 1 får transport-, bygnings- og boligministeren, hjemmel til, som delegeres til Bygningsstyrelsen, at anlægge et nyt Statens Naturhistorisk Museum, herunder til at foretage de nødvendige dispositioner for projektet. Lovforslagets § 1 indebærer, at Bygningsstyrelsen kan indgå kontrakter med entreprenører, der skal udføre opførelsen af

et nyt Statens Naturhistoriske Museum, herunder etablere projektet, som beskrevet ovenfor og i forslagens § 1.

Det bemærkes, at igangsættelsen af udbud er reguleret af aktstykke E tiltrådt af Finansudvalget den 8. december 2016, jf. afsnit 2 i de almindelige bemærkninger.

3.2. Natur- og miljøforhold

3.2.1. Projektets screeningsafgørelse - projektet er ikke VVM-pligtigt

Anlægsprojektet skal gennemføres i overensstemmelse med dels bestemmelserne i lovforslaget, dels inden for rammerne af Naturstyrelsens screeningsafgørelse af 17. december 2015.

Naturstyrelsen har i afgørelse af 17. december 2015 fastlagt, at anmeldelse fra Bygningsstyrelsen via Københavns Kommune om etablering af Statens Naturhistoriske Museum i nye og eksisterende bygninger i Botanisk Have ikke er VVM-pligtigt.

Projektet er omfattet af bilag 2, punkt 11 a "Anlægsarbejder i byzone, herunder opførelse af centerbebyggelse og parkeringspladser" i bekendtgørelse nr. 1184 af 6. november 2014 (VVM-bekendtgørelsen). Naturstyrelsen har derfor skullet vurdere, om projektet kan påvirke miljøet væsentligt og dermed er VVM-pligtigt, jf. VVM-bekendtgørelsens § 3, stk. 1.

Anmeldelsen er indgivet i henhold til § 2 i VVM-bekendtgørelsen. Anmeldelsen er fremsendt til Naturstyrelsen, som i den konkrete sag, jf. VVM-bekendtgørelsens § 11, stk. 1, varetager kommunalbestyrelsens opgaver og beføjelser for anlægget, fordi staten er bygherre.

Naturstyrelsen har på baggrund af en VVM-screening vurderet, at projektet ikke vil kunne påvirke miljøet væsentligt og derfor ikke er VVM-pligtigt. Afgørelsen er truffet efter § 3, stk. 1, i VVM-bekendtgørelsen.

Screeningsafgørelsen er ikke en tilladelse, men alene en afgørelse om, at projektet ikke skal igennem en VVM-proces.

Det er Naturstyrelsens vurdering, at der ikke skal foretages en nærmere konsekvensvurdering af projektets virkninger på Natura 2000 område nr. 143, "Vestamager og havet syd for", eller konkrete bilag IV arter, jf. bekendtgørelse nr. 408 af 1. maj 2007 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter. Det skyldes, at projektet ikke i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter vurderes at kunne påvirke Natura 2000-området væsentligt eller kan påvirke de bilag IV arter, der kan være til stede i projektområdet.

Naturstyrelsens afgørelse er gældende for projektet, selvom der foreslås en anlægslov for projektet. Projektet er således ikke VVM-pligtigt, og anlægsloven tjener derfor ikke som VVM-tilladelse for projektet.

Anlægsprojektet skal gennemføres inden for rammerne af screeningsafgørelsen. Det påhviler således bygherren (Bygningsstyrelsen) at sikre, at anlægsprojektets indvirkninger på miljøet holdes inden for rammerne af de udførte vurderinger i de nævnte miljømæssige undersøgelser af projektet. Transport-, bygnings- og boligministeren fører tilsyn hermed.

Kompetencen til og proceduren for at behandle og afgøre spørgsmål om projektændringer mv. i forhold til det vurderede projekt, som kan være til skade for miljøet, herunder afgørelser om, hvorvidt der skal gennemføres vurderinger eller supplerende vurderinger af de miljømæssige konsekvenser mv., vil efter gældende ret skulle følge de almindelige VVM-regler i dansk lovgivning.

Selvom anlægsloven ikke udgør VVM-tilladelsen for projektet, er projektet og projektets miljømæssige påvirkninger beskrevet detaljeret i nærværende lovforslag. Da nærværende lovforslag dels medfører, at visse dele af plan-, natur- og miljølovgivningen ikke er gældende for projektet, dels afskærer klageadgangen for en række tilladelser, som projektet skal opnå, er det væsentligt, at projektets omfang afgrænses i lovforslaget, herunder hvilke miljømæssige påvirkninger projektet forventes at medføre, samt hvilke afværgeforanstaltninger der påtænkes udført mv. således, at det sikres, at formålene med ovennævnte lovgivning fortsat varetages i det konkrete projekt. Natur- og miljøhensyn vil således fortsat blive varetaget i projektet, herunder vil der blive gennemført afværgeforanstaltninger, selvom visse dele af lovgivningen herom fraviges.

3.2.2. Konkrete tiltag

Nedenfor er redegjort for, hvorledes varetagelsen af naturhensyn og gennemførelse af afværgeforanstaltninger vil ske af hensyn til de relevante naturinteresser, som berøres af anlægsprojektet. Formålet hermed er at sikre en effektiv og målrettet implementering af disse afværgeforanstaltninger under hensyn til, at dele af den almindelige miljølovgivning ikke finder anvendelse på anlægsprojektet.

Som følge af projektets størrelse er gennemgangen nedenfor overordnet, hvorfor der i tillæg til lovbemærkningerne henvises til Naturstyrelsens screeningsafgørelse af 17. december 2015 og det bagvedliggende screeningsmateriale.

Ændringer af det nedenfor beskrevne samt af det, der fremgår af screeningsafgørelsen mv., kan og vil formentlig i sagens natur blive aktuelt efter lovens vedtagelse. F.eks. kan andre afværgeforanstaltninger end de beskrevne blive identificeret i forbindelse med yderligere feltundersøgelser af de relevante områder og den nærmere udmøntning af projektet. Sådanne ændringer kan træde i stedet for dem, der er beskrevet nedenfor og i screeningsafgørelsen mv.

Nedenstående er således alene en gennemgang af de konkrete tiltag og afværgeforanstaltninger, der udføres som en del af det samlede projekt og ikke en gennemgang af projektets miljømæssige konsekvenser. De miljømæssige konsekven-

ser berøres dog indirekte i nedenstående, hvorfor det skal læses i sammenhæng med afsnit 7.

Med hensyn til støj og vibrationer vil der blive benyttet støjsvage og vibrationsvage konstruktions-principper, fx sekantpæleteknikken, hvor indfatningsvæggen bores ned i stedet for de almindelige spunsteknikker, hvor spunsen slås ned.

Eksisterende bebyggelse virker som en effektiv støjskærm både for etablering af spunsvægge og med hensyn til nedrivning og etablering af bygninger. Ud mod Botanisk Have er det planen, at der vil blive etableret et byggepladshegn, som medvirker til en mindre reduktion af støjen i dagtimerne.

Støjende og vibrerende nedrivnings- og byggearbejder vil kun blive udført i perioden 7.00-18.00 mandag til fredag og vil følge de retningslinjer, som Københavns Kommune udstikker, jf. kommunens regulativ om støjende, støvende og vibrerende arbejder.

Støjende og vibrerende arbejder i relation til byggeriet som f.eks. skære- og slibearbejde planlægges udført på positioner, hvor det af hensyn til beboerne skaber mindst mulige støjgener.

For ansatte på KU's Sølvtorvskompleks er det planen at bygningerne ikke er i arbejdsmæssig brug under etablering af det nye museum.

Tunge transporter med jord væk fra byggepladsen og transporter med byggematerialer til byggepladser vil for det første kun ske i den angivne og anbefalede tidsperiode 7.00-18.00, og for det andet vil der blive taget kontakt til Københavns Politi med henblik på fastlæggelse af tvangsruter, således at der alene anvendes de ruter for tung trafik, som forårsager mindst mulige støjmæssige gener for områdets beboere. Lastvognstrafikken til og fra byggepladsen vil ske, så den forvolder mindst gene. Aftale om tvangsruter vil ske i samarbejde med Københavns Kommune og politiet.

Med hensyn til håndtering af støv vil støv fra arbejdspladsen blive forebygget ved vanding i tørre og blæsende perioder. Der vil blive foretaget en daglig fejning og renholdelse i nærområdet omkring byggepladsen.

Der vil blive anvendt lys på byggepladsen af bølgelængder, som i mindst muligt omfang tiltrækker eller generer insekter og flagermus.

Med hensyn til grundvandshåndtering vil der, for at sikre, at bygninger og Botanisk Haves Sø ikke påvirkes under anlægsfasen, blive foretaget reinfiltrering af oppumpet vand fra byggegruberne. Tilsvarende vil der blive placeret infiltrationsboringer omkring bygninger og udgravning, således at vandniveauet under bygninger opretholdes. Vandet vil inden reinfiltration blive rensat ved sandfiltrering og sedimentation. Vandniveauet i området vil endvidere blive overvåget i monitoringsboringer, således at der straks kan foretages ju-

steringer af grundvandssænkningen såfremt uventede og uønskede forhold i grundvandet måtte forekomme.

For håndtering af jord vil fyldjord i området undersøges ved forklassificering på forhånd, således at jorden kan transporteres til rette modtager.

3.2.3. Anlægslovens forhold til natur- og miljølovgivning - Varetagelse af naturhensyn gennem anlægsloven og regulering af klageadgang

3.2.3.1. Gældende ret

Gennemførelsen af et anlægsprojekt vil som følge af gældende ret oftest forudsætte godkendelser, tilladelser eller dispensationer efter plan-, natur- og miljølovgivningen.

Nedenfor gennemgås de væsentligste bestemmelser for projektet, der efter gældende ret foreskriver krav om godkendelse, tilladelse eller dispensation, hvis der skal gennemføres fysiske indgreb i naturen, som er nødvendige for at realisere et anlægsprojekt, herunder foretage ændringer af tilstanden på arealerne, etableres varige anlæg og installationer og gennemføres afværgeforanstaltninger af hensyn til natur- og dyreliv.

Gennemgangen er ikke en udtømmende opregning af, hvilken lovgivning der finder anvendelse på projektet, eller hvilke godkendelser, tilladelser eller dispensationer der er nødvendige for projektets gennemførelse.

Der vil for visse projekters vedkommende skulle ske ændringer i kommune- og lokalplaner, jf. planlovens bestemmelser om kommunal- og lokalplaner. Nærværende projekt er omfattet af lokalplan nr. 532 Statens Naturhistoriske Museum vedtaget af Københavns Borgerrepræsentation den 28. april 2016.

Etableringen af et anlægsprojekt, der berører en fredning, kan alene ske hvis der meddeles dispensation af fredningsnævnet, jf. naturbeskyttelseslovens § 50. Fredningsnævnet kan efter denne bestemmelse meddele dispensation fra en foreslået eller fastsat fredningsbestemmelse, når det ansøgte ikke vil stride mod fredningens formål. Fredningsnævnet kan kun meddele dispensation fra en fredning eller en foreslået fredning i eller uden for et internationalt naturbeskyttelsesområde, hvis det ansøgte ikke indebærer forringelse af naturtyper og levesteder for arter eller betydelige forstyrrelser af arter, som området er udpeget for, jf. lov om naturbeskyttelse § 50, stk. 2.

Endvidere er der i naturbeskyttelseslovens kapitel 2 fastsat en række forbud mod tilstandsændringer eller bebyggelse inden for en række arealer og beskyttelseslinjer. Af relevans for projektet kan nævnes fortidsmindebyggelinjen i naturbeskyttelseslovens § 18. Herudover foreskriver kapitel 2 forbud mod tilstandsændringer af følgende naturtyper: større naturlige søer, beskyttede vandløb, heder, moser, strandenge, strandsumpe, ferske enge og biologiske overdrev (naturbeskyttelseslovens § 3).

Gennemførelsen af et anlægsprojekt, der berører de nævnte arealer, beskyttelseslinjer eller naturtyper vil som følge af naturbeskyttelseslovens § 65, stk. 1-3, forudsætte dispensation, eventuelt indeholdende vilkår om f.eks. afværgeforanstaltninger eller erstatningsbiotoper, fra den relevante myndighed, der enten udgøres af miljø- og fødevarerministeren eller kommunalbestyrelsen.

Med museumsloven sikres væsentlige bevaringsværdier på land. Loven foreskriver bl.a., at der skal søges dispensation til tilstandsændringer af fortidsminder. Kompetencen til at vurdere bevaringsværdige hensyn varetages efter museumsloven af kulturministeren.

Med lov om bygningsfredning og bevaring af bygninger og bymiljøer værnes om landets ældre bygninger af arkitektonisk, kulturhistorisk eller miljømæssig værdi.

Som nævnt er ovenstående ikke en udtømmende opregning af nødvendige tilladelser, dispensationer mv., hvorfor aktiviteter, der udføres som følge af anlæggelse af anlægsprojektet vil kunne nødvendiggøre tilladelser/dispensationer mv. efter andre bestemmelser og love, end de ovenfor oplyste. Af den relevante lovgivning vil oftest også følge en adgang til at klage over de afgørelser, der træffes i relation til projektet, medmindre adgangen efter den relevante lovgivning er afskåret.

3.2.3.2. Transport-, Bygnings- og Boligministeriets overvejelser om lovforslaget og den foreslåede ordning

Som det fremgår af afsnit 3.1 udgør nærværende lovforslag det fornødne retsgrundlag for, at bygherren kan udføre de fysiske arbejder og indgreb, som er en forudsætning for at gennemføre projektet.

Transport-, bygnings- og boligministerens bemyndigelse til at gennemføre anlægsprojektet nævnt i § 1 indebærer således, at Bygningsstyrelsen kan gennemføre de fysiske indgreb i naturen og i landskabet, som er nødvendige for at realisere projektet, herunder foretage ændringer af tilstanden på arealerne, etablere de varige anlæg og installationer og gennemføre afværgeforanstaltninger af hensyn til natur- og dyreliv.

Disse indgreb gennemføres i overensstemmelse med anlægslovens bestemmelser og inden for rammerne af Naturstyrelsens screeningsafgørelse.

Endvidere vurderes det, at visse dele af den almindelige lovgivning ikke er velegnet til at regulere et projekt af denne karakter, grundet projektets unikke karakter, herunder museets volumen, beliggenhed og kompleksitet.

De indgreb, som transport-, bygnings- og boligministeren bemyndiges til at foretage med hjemmel i anlægsloven, kan normalt efter de almindelige regler i natur- og miljølovgivningen kræve en forudgående tilladelse, godkendelse og dispensation, eller natur- og miljølovgivningen kan indeholde bestemmelser, som ville hindre gennemførelsen af anlægs-

projektet. Der henvises herom til afsnit 3.2.3.1 i de almindelige bemærkninger.

Hensigten er imidlertid - i lighed med hvad der normalt er praksis ved anlægslove - at indgrebene skal kunne foretages uden forudgående tilladelse, godkendelse eller dispensation og uden hensyn til sådanne forbud og begrænsninger.

For at skabe klarhed om, at anlægsloven således udgør det fornødne retlige grundlag for de fysiske arealindgreb, opførelse af de varige installationer mv. og sikkerhed for projektets fremdrift, foreslås det i § 2, at en række konkrete bestemmelser og krav om dispensationer, tilladelser mv. i naturbeskyttelsesloven, planloven, lov om bygningsfredning og bevaring af bygninger og bymiljøer og museumsloven fraviges med anlægsloven.

Konsekvensen af fravigelsen af anden lovgivning er ikke, at de planlægningsmæssige, kulturhistoriske og natur- og miljømæssige hensyn, der ligger bag de pågældende bestemmelser, ikke varetages i anlægsprojektet.

De nævnte hensyn varetages i stedet af transport-, bygnings- og boligministeren, og i praksis af Bygningsstyrelsen, i anlægsprojektet efter reglerne i anlægsloven samt screeningsafgørelsen.

Anlægsprojektet skal gennemføres efter anlægslovens bestemmelser og i overensstemmelse med bemærkningerne til lovforslaget samt inden for rammerne af screeningsafgørelsen. Påvirkningen, som følger af de natur- og miljømæssige og landskabsmæssige virkninger af de fysiske arbejder og indgreb, som anlægsloven indebærer, er indgående beskrevet og vurderet i screeningsafgørelsen for projektet samt i afsnit 3.2 og 7 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Særligt med hensyn til naturhensyn bemærkes, at der i screeningsmaterialet, der ligger til grund for Naturstyrelsens afgørelse mv. er beskrevet en række konkrete afværgeforanstaltninger, som iværksættes i nødvendigt omfang for at sikre hensynet til naturområder og dyrearter, jf. de almindelige bemærkninger afsnit 3.2.2.

Naturstyrelsen har ikke hjemmel i VVM-bekendtgørelsen til at fastlægge yderligere afværgeforanstaltninger i en screeningsafgørelse end det, der allerede er indarbejdet og fremgår af bygherres anmeldelse af projektet og de valgte anlægsmetoder. Dette skyldes, at en screeningsafgørelse ikke er en tilladelse, og bl.a. derfor kan der ikke stilles vilkår i afgørelsen.

Endvidere vil der kunne vise sig et behov for yderligere afværgeforanstaltninger end de i screeningsafgørelsen nævnte, hvis forholdene ændrer sig eller hvis projektændringer bliver nødvendige grundet ændrede forhold. Bygningsstyrelsen har som nævnt ved udførelsen af anlægsprojektet ansvaret for at sikre, at udførelsen sker i overensstemmelse med anlægsloven og de rammer for projektet, der fremgår af screeningsafgørelsen. Transport-, bygnings- og boligministeren fører tilsyn hermed.

Den øvrige natur- og miljølovgivning gælder fortsat for anlægsprojektet, i det omfang disse love og bestemmelser ikke udtrykkeligt er fraveget ved anlægsloven eller i medfør af anden lov. Det gælder bl.a. bestemmelser om anlægsarbejdernes udførelse i byggeloven, lov om naturbeskyttelse, lov om miljøbeskyttelse, råstofloven mv. samt regler udstedt i medfør af disse love.

Det forhold, at den almindelige lovgivning fortsat gælder for anlægsprojektet i vidt omfang, betyder, at der vil blive truffet en række konkrete afgørelser om tilladelser og godkendelser overfor Bygningsstyrelsen mv. samt deres entreprenører. De kompetente myndigheder har fortsat tilsynskompetencen, for så vidt angår de bestemmelser, som ikke udtrykkeligt er fraveget i § 2, og det kan ikke udelukkes, at der vil blive meddelt påbud, forbud mv. vedrørende overholdelsen af de afgørelser eller den direkte gældende lovgivning, som på trods af anlægsloven fortsat finder anvendelse på anlægsprojektet.

F.eks. vil der i projektet være behov for at søge tilladelse/godkendelse til grundvandshåndtering, byggetilladelse, gravetilladelse mv.

Disse afgørelser kan have potentielt vidtrækkende betydning for anlægsprojektets realisering og fremdrift.

Efter lovgivningen vil de pågældende afgørelser endvidere kunne påklages til bl.a. Miljø- og Fødevarerklagenævnet, og en sådan klage vil i nogle tilfælde have eller kunne tillægges opsættende virkning for anlægsprojektet.

Klagesager kan derfor indebære betydelige risici og usikkerheder for anlægsprojektet i form af forsinkelse og fordyrelse.

Det foreslås derfor i § 3, at kommunalbestyrelsens eller en statslig myndigheds afgørelse vedrørende anlægsprojektet, som træffes efter byggeloven, lov om naturbeskyttelse, lov om vandforsyning mv., og lov om miljøbeskyttelse samt regler udstedt i medfør af disse love, ikke kan påklages til anden administrativ myndighed.

Samtidig gives der mulighed for, at Bygningsstyrelsen kan indbringe kommunalbestyrelsernes afgørelser for transport-, bygnings- og boligministeren, hvis Bygningsstyrelsen er uenig i den truffede afgørelse, jf. forslaget til § 3, stk. 2.

Transport-, bygnings- og boligministeren vil – som øverste ansvarlig for anlægsprojektet – have en konkret viden om rammerne for projektet, som, hvor det er muligt, vil kunne inddrages ved stillingtagen til konkrete klagesager. Endvidere foreslås det af samme grund, at transport-, bygnings- og boligministeren kan beslutte at overtage kommunalbestyrelsens beføjelser efter de i stk. 1 nævnte love i sager, der vedrører anlægsprojektet, jf. § 3, stk. 3.

§ 3 vedrører alene afgørelser, som skal træffes vedrørende arbejder mv. til brug for selve anlægsprojektet. Når anlæggene er opført, og projektet afsluttet, finder bestemmelsen

ikke anvendelse, uanset om der også efter etableringen måtte være behov for afgørelser efter de nævnte bestemmelser. Forslaget ændrer endvidere ikke ved, at afgørelserne som hidtil skal træffes efter reglerne i de nævnte love. Der ændres således ikke på de krav, som en ansøgning skal indeholde, og de krav, der skal opfyldes, førend de pågældende arbejder kan foretages, samt de vilkår, som stilles i tilladelserne. Hvor bestemmelserne i de nævnte love indeholder skønsmæssige beføjelser, og hvor der ud over hensynet til miljøbeskyttelse efter disse kan tages hensyn til bygherrens interesser og samfundets interesser i et givet projekt, er det den generelle vurdering, at hensynet til anlægsprojektet kan indgå med betydelig vægt. Dette kriterium vil transport-, bygnings- og boligministeren i givet fald også kunne lægge tilsvarende vægt på ved behandling af klagesager eller sager, hvor ministeren har overtaget kompetencen.

Der foreslås tillige med § 3, stk. 4, at transport-, bygnings- og boligministerens afgørelse ikke kan påklages til anden administrativ myndighed. Enhver med retlig interesse har mulighed for at rejse en sag ved domstolene.

Der henvises i øvrigt til forslaget til § 3 og bemærkningerne hertil.

3.3. Plan- og beskyttelsesforhold

3.3.1. Gældende ret

Gennemførelse af anlægsprojektet kræver som udgangspunkt tilladelser og dispensationer i henhold til gældende lovgivning om plan- og beskyttelsesforhold fra de ansvarlige myndigheder (f.eks. Slots- og Kulturstyrelsen og Københavns Kommune).

Bygningsarbejder vedrørende en fredet bygning kræver eksempelvis efter gældende ret tilladelse fra kulturministeren, hvis arbejderne går ud over almindelig vedligeholdelse, jf. lov om bygningsfredning og bevaring af bygninger og bymiljøer § 10.

Tilsvarende vil tilstandsændringer af en række af de naturtyper, der er nævnt i naturbeskyttelseslovens § 3, herunder heider, moser, strandenge m.v., som berøres i forbindelse med anlægsprojektet, efter gældende ret kræve dispensation fra kommunen eller miljø- og fødevarerministeren.

Der er ikke tale om en udtømmende opregning.

3.3.2. Transport-, Bygnings- og Boligministeriets overvejelser om lovforslaget og den foreslåede ordning

Ved vedtagelse af et projekt ved en anlægslov kræver gennemførelsen af projektet ikke fysisk planlægning efter planloven, hvorfor reglerne om kommune- og lokalplaner ikke er gældende. Det er således ikke påkrævet at vedtage nye planer eller ændre i eksisterende planlægning for at kunne gennemføre projektet.

Det skal dog bemærkes, at Københavns Kommunes Borgerrepræsentation den 28. april 2016 har vedtaget lokalplan nr.

532 Statens Naturhistoriske Museum for projektet, som forudsættes overholdt. Hvis der sker projektændringer i forhold til det forudsatte, som ifølge planloven ville medføre en ændring af lokalplanen, vil det imidlertid ikke være påkrævet at vedtage nye planer eller ændre i eksisterende planlægning for at kunne gennemføre projektet, idet denne anlægslov træder i stedet for reglerne om kommunal- og lokalplaner i planloven.

Anlægsloven med visse fravigelser fra miljølovgivningen udgør således i kombination med afgørelser, herunder tilladelser fra konkrete kommuner, det fornødne retlige grundlag for de fysiske arealindgreb, opførelse af de varige installationer mv. og for udførelse af afværgeforanstaltninger.

Nødvendige tilladelser og dispensationer til gennemførelse af projektet efter miljøbeskyttelsesloven mv. vil skulle gives af de berørte kommuner samt statslige myndigheder, medmindre krav om tilladelse, godkendelse eller dispensation er fraveget som følge af lovforslagets § 2.

De øvrige konkrete tilladelser og dispensationer, der er nødvendige for anlæggets gennemførelse, herunder dispensationer fra gældende lovgivning, vil blive søgt løbende i forbindelse med projekteringen af anlægget.

4. Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige

Ved aktstykke E af 8. december 2016 har Transport-, Bygnings- og Boligministeriet fået Finansudvalgets tilslutning til at udbyde opførelsen af et nyt Statens Naturhistoriske Museum i en hovedentreprise.

Projektet udbydes efter forhandling primo 2017 og med forventning om kontraktindgåelse ultimo 2017. Projektet udbydes med baggrund i det foreliggende og det af KU godkendte projektforslag og tilhørende budget. Med godkendelse af aktstykket kan projektforslaget ikke efterfølgende ændres væsentligt.

Med nærværende anlægslov gives der hjemmel til endelig gennemførelse af projektet, herunder kontraktindgåelse mv.

Det nye Statens Naturhistoriske Museum forventes overdraget til KU ultimo 2021. Det nye Statens Naturhistoriske Museum vil være ejet af staten ved Bygningsstyrelsen, og KU vil være lejer af museet med 30 års uopsigeligthed.

På baggrund af det foreliggende projektforslag forventes en samlet udgift på 1.012 mio. kr. (2016-pl) ekskl. moms, men inkl. finansieringsudgifter og forsikring mv.

Der er ved beregningerne anvendt det for finansloven 2016 udmeldte indeks 135,7 for anlægsprojekter.

Der er i budgettet indlagt en post til fremadrettede indekseringer på 31,5 mio. kr. Yderligere indekseringsudgifter skal huslejefinansieres af KU, og universitetet afholder alle udgifter til skatter og afgifter i byggeperioden.

KU er efter ibrugtagning af det nye Statens Naturhistoriske Museum fritaget for husleje af Sølvtorvskomplekset, svarende til 29,6 mio. kr. årligt (2016-pl).

KU betaler efter ibrugtagning administrationsbidrag, forsikring mv. af hele det nye Statens Naturhistoriske Museum. Derudover betales vedligeholdelsesbidrag pr. kvm. Den forventede udgift til dette er ca. 6 mio. kr. årligt. Beløbet fastlægges endeligt ved KU's ibrugtagning af det nye Statens Naturhistoriske Museum, når byggesum og areal er kendt. Beløbet pl-reguleres årligt med nettoprisindekset.

Det er vurderingen, at der er tale om et usædvanligt byggeprojekt, der indebærer væsentlige risici. Det foreliggende projektforslag er tilpasset væsentligt på en række områder i forhold til det oprindelige projekt fra rådgiveren. Der er således, bl.a. ved inddragelse af udenlandske granskere, arbejdet med at sikre bygbarheden af museet samtidig med, at antallet af usikkerheder er væsentligt reduceret.

Der vil også fremadrettet være fokus på at minimere risici i projektet. En større budgetsikkerhed kan opnås, når den udførende del har været i udbud, således at risiko og bygbarhed er blevet prissat af markedet og dermed af de parter, der skal gennemføre projektet.

Udgifterne til et nyt samlet Statens Naturhistoriske Museum finansieres som anvist i tabel 1.

Tabel 1: Finansiering af et nyt SNM i mio. kr. (2016-priser)

Fondsdonationer	550,0
Københavns Universitet egenfinansiering	300,0
Statslig finansiering (SEA)*	100,0
Vedligeholdelses- og UNILAB-midler**	62,0
I alt	1.012,0

*SEA-finansiering. Københavns Universitet huslejefritages for denne del.

**Københavns Universitets andel af allerede afsatte vedligeholdelsesmidler, de såkaldte UNILAB-midler.

Fondsdonationer på 550 mio. kr. består af donationer fra Villum Fonden (250 mio. kr.), Det Obelske Familie Fond (100 mio. kr.), Novo Nordisk Fonden (100 mio. kr.) og Aage og Johanne Lous-Hansens Fond (100 mio. kr.). De done-rede beløb vil være bundet i bygningen. Ved opsigelse og fraflytning af bygningen kan donationsbeløbet på 550 mio. kr., såfremt det er i overensstemmelse med donationsbetingelser og hjemler, tilbagebetales eller overføres til en anden bygning eller nybyggeri under Bygningsstyrelsens ejerskab.

KU's 300 mio. kr. i kontantfinansiering gives på samme vilkår og håndteres regnskabsmæssigt som kontantfinansiering af ikke-værdiforøgende arbejder. KU har således ikke krav på at få kontantfinansieringen udbetalt ved eventuel fraflytning.

Den statslige finansiering på 100 mio. kr. håndteres ved en øget låntagning gennem statens likviditetsordning. KU huslejfritages for denne del.

De resterende 62 mio. kr. finansieres af KU's andel af allerede afsatte vedligeholdelsesmidler, de såkaldte UNILAB-midler.

Uddannelses- og Forskningsministeriet vurderer, at KU's likviditet er sund, og at universitet kan medfinansiere projektet med 300 mio. kr. KU har i 2015 en samlet omsætning på 8,4 mia. kr. og en likviditet på 2,4 mia. kr. Uddannelses- og Forskningsministeriet vurderer ligeledes, at KU kan påtage sig den økonomiske forpligtelse som 30-årig lejer af et nyt Statens Naturhistoriske Museum.

Arbejdet med opførelsen af museet og den efterfølgende drift forestås af Bygningsstyrelsen og har således primært økonomiske og administrative konsekvenser for Bygningsstyrelsen.

Projektet forventes ikke at medføre øgede udgifter for kommuner eller regioner.

Københavns Kommune og en række statslige styrelser vil i relation til anlægsprojektet skulle behandle ansøgninger og anmeldelser fra Bygningsstyrelsen med henblik på at vurdere, om der kan gives tilladelser, godkendelser og dispensationer til projektet som følge af krav hertil i bl.a. natur- og miljølovgivningen.

En række bestemmelser i plan-, natur- og miljølovgivningen er dog med anlægslovens § 2 fraveget, hvorfor dette ikke forventes at medføre væsentlige administrative konsekvenser for kommunerne.

5. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.

Lovforslaget forventes ikke at medføre økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet. Det skal dog bemærkes, at en række private fonde medfinansierer projektet.

6. Administrative konsekvenser for borgerne

Der afskæres med lovforslagets § 3, stk. 1, en række klageadgange for borgere i forhold til kommunalbestyrelsens eller andens statslig myndigheds afgørelser vedrørende anlægsprojektet, som træffes efter byggeloven, lov om naturbeskyttelse, lov om vandforsyning m.v., lov om miljøbeskyttelse samt regler udstedt i medfør af disse lov.

7. Miljømæssige konsekvenser

I screeningsmaterialet til brug for Naturstyrelsens afgørelse om at projektet ikke er VVM-pligtigt, har Bygningsstyrelsen redegjort for de forventede miljømæssige konsekvenser af et nyt Statens Naturhistoriske Museum.

7.1. Arealindgreb

Det eksisterende Sølvtorvskompleks er en del af KU, og området, hvor projektet anlægges, ejes således af Bygningsstyrelsen.

Byggefeltet udgør samlet 15.500 m². Bygningshøjden vil maksimalt være som de eksisterende bygninger på ca. 15 meter. Der bygges endvidere 12-14 meter under jorden, med udgravninger til ca. 15 meter under terræn.

7.2. Støj, vibrationer, luft og lys

Københavns Kommunes Forskrift for midlertidige bygge- og anlægsarbejder skal overholdes.

Der vil blive benyttet støjsvage og vibrationsvage konstruktionsprincipper. Således skal der specifikt nævnes sekantpæleteknikken, hvor indfatningsvæggen bores ned i stedet for de almindelige spunsteknikker, hvor spunsen slås ned.

Støjende og vibrerende arbejder vil blive gennemført inden for perioden 7.00-18.00 mandag til fredag.

Nærmeste naboer vil være beboelsesejendomme på Øster Farimagsgade og omkring Sølvtorvet, hvor der vil kunne forekomme støjgener.

Det vurderes, at det samlede antal lastvognstransporter i forbindelse med nedrivningen af bygninger vil udgøre maksimalt 50. Nedrivningen vil kunne gennemføres over maksimalt 4 uger.

Der skal fjernes ca. 200.000 ton jord, svarende til ca. 6.600 jordtransporter. Med en forventet afvikling af afgravningen over ca. 6 måneder vil det svare til i alt ca. 50 transportere om dagen eller ca. 5 transportere i timen inden for almindelig arbejdstid 7.00-18.00. Ligeledes vil der være trafik til arbejdspladsen med byggematerialer.

De vejledende grænseværdier for støj overskrides ikke i driftsfasen.

Der kan være vibrationer i anlægsfasen. Disse gener vil dog være midlertidige.

Der er ikke vibrationsgener i forbindelse med det endelige anlæg.

Under anlægsfasen kan der være lokale støvgener i forbindelse med gravearbejder og transportere.

Det vurderes umiddelbart, at de væsentligste risici vil være ophvirvling af støv under de store jordtransportere. Ophvirvling af støv vil især ske, når lastvogne manøvrerer og kører på byggepladsområdet. Endvidere vil der kunne forekomme støvophvirvling, når jord fyldes på lastvogne.

Støvgener vil blive imødegået ved renholdelse ved daglig fejning i og omkring arbejdsområdet, samt ved støvbekæmpende foranstaltninger som vanding under tørre og blæsende forhold.

Jordtransporterne vil komme til at foregå mellem kl. 7.00 og 18.00 mandage til fredage.

Københavns Kommunes Forskrifter for særligt støvende arbejder vil skulle overholdes.

Der vil ikke være støvgener i driftsfasen.

Under hele anlægsperioden vil byggepladsen blive oplyst for imødegåelse af natligt hærværk, indbrud og tyveri. Byggepladsbelysningen vil blive indrettet således, at der ikke vil blive lysgener for omkringliggende ejendomme. Der vil endvidere blive anvendt lys af bølgelængder, som ikke generer/tiltrækker dyr, herunder flagermus.

I driftsfasen vil den nye 'Oceansal' være oplyst. Det er vurderet, at dette ikke vil give anledning til lysgener, da der ikke er beboelse tæt på, og da der er tale om diffus oplysning af bygningen indefra.

7.3. Plante- og dyreliv

Byggeriet ligger ca. 50 meter fra Botanisk Haves Sø nordlige ende. Søen har en samlet vandflade på ca. 5.000 m² og er beskyttet efter Naturbeskyttelsesloven § 3. For at sikre, at Botanisk Haves Sø ikke påvirkes under anlægsfasen, vil der blive foretaget reinfiltrering af oppumpet vand fra byggegruberne.

Det nærmeste Natura 2000 område er nr. 143, "Vestamager og havet syd for", som ligger ca. 5 km syd for projektområdet. Der er ikke nogen af projektets miljøpåvirkninger, der vil kunne påvirke Natura 2000 området eller de arter, der er på udpegningsgrundlaget.

Der findes sandsynligvis ikke forekomster af stor og lille vandsalamander eller af butsnudet og spidssnudet frø i og omkring Botanisk Haves Sø. Søen er relativt fiskerig, og der forekommer bl.a. aborrer, rudskaller, karusser, suder og karper. De mange fisk er en medvirkende årsag til, at bl.a. frøer ikke trives i haven, da æg og larver af krybdyr og padder er let bytte for fisk.

Derimod vides det, at almindelig snog, som er fredet, yngler i Botanisk Have.

Projektet indebærer hverken i anlægs- eller driftsfasen indgreb over for søen, eller over for snogenes foretrukne yngle- og opholdssteder i de lysåbne områder omkring søen. Det vurderes således, at projektet ikke har negativ virkning på snoge-bestanden.

Der er fouragerende flagermus i anlægget, og det vides, at også Botanisk Have anvendes som fødesøgningsområde for visse flagermusarter.

Det vides på nuværende tidspunkt ikke med sikkerhed, om der findes opholds- og yngletræer for flagermus i Botanisk Have. Umiddelbart vurderes det, at der ikke forekommer hultræer eller bygninger i haven, som flagermus bruger som opholds- og ynglested.

Da der ikke fældes ældre træer, vurderes projektet ikke at indebære risiko for forstyrrelser og ødelæggelse af opholds- og ynglesteder.

Der findes kun i begrænset omfang vildtvoksende planter i Botanisk Have. Projektet vurderes ikke, at udgøre en risiko for eventuelle rødlistede plantearter.

7.4. Landskab

Museet manifesterer sig afdæmpet og på stedets præmisser. Intentionen er at integrere museet i haven. De nye etagemetre, som hovedsageligt etableres under terræn, viser sig på terræn i form af landskabelige formationer, som dannes af taget på de underliggende udstillingssale, og som refererer til Botanisk Haves slyngede former. Herved forstærkes forpladsens landskabelige karakter, og Botanisk Have føres helt frem til Øster Farimagsgade.

Som den største og mest markante manifestation af museet indrettes en stor, spektakulær sal i gårdrummet i Sølvtorvskomplekset - 'Oceansalen'. Salen vil kunne ses fra Sølvgade og Sølvtorvet og vil blive museets vartegn.

7.5. Kulturarv og arkæologi

Botanisk Haves Sø er en del af det tidligere voldanlæg, der beskyttede København mod angreb fra landsiden. Dette voldanlæg er omfattet af museumslovens bestemmelser. Søen påvirkes ikke af projektet.

Der findes i området tre bunkere fra krigens tid. Området ejes af Københavns Kommune. I forbindelse med projektet vil bunkerne blive nedrevet og bygningsresterne vil blive kørt til godkendt modtager.

Museet ligger inden for den generelle 100 meter beskyttelseslinie for fortidsminder (Naturbeskyttelseslovens § 18). Selve byggefeltet er ikke omfattet af fortidsmindebeskyttelseslinjerne.

Der findes inden for byggefeltet en fredet bygning – Victoria-drivhuset. Dette drivhus vil blive adskilt i passende enheder og vil blive genopført på anden placering.

Mellem Sølvtorvskomplekset og Geologisk Museum findes en række fredede træer. Da der ikke bygges under jorden i dette område, vil der ikke være konflikter med de fredede træer.

7.6. Friluftsliv

I anlægsfasen vil publikumsadgangen i byggefeltet være afskåret. Store dele af haven vil fortsat være åben for publikum.

7.7. Grundvand m.v.

Bunden af bygningerne skal anlægges ca. 12-14 meter under terræn. Der ligger et terrænnært grundvandsspejl i kote ca. 2 og en bundkote i ca. kote -5, hvorfor der vil være behov for

midlertidig grundvandssænkning under anlæggelsen af byggeriet.

I forbindelse med projekteringen er der gennemført en hydrogeologisk undersøgelse, og der er opstillet en lokal hydrogeologisk model. Modellen anvendes til at optimere typer af indfatningsvægge og til at dimensionere og forudsige påvirkningerne af grundvandssænkningen på omgivelserne. Det vil i det konkrete tilfælde sige påvirkningen af nærliggende bygninger og af Botanisk Haves Sø.

Der bygges umiddelbart op af eksisterende bygninger, og der vil bl.a. derfor skulle etableres indfatningsvægge. Teknikken ved konstruktionen af indfatningsvæggene vil være f.eks. sekantpæleteknik. Indfatningsvæggene bores ned, så bundkoten af væggene står i kalken ca. 4-5 meter under bunden af udgravningen. Denne løsning sikrer, at indtrængen af vand i byggegruben reduceres væsentligt.

Det er vurderet at det er nødvendigt at pumpe op til ca. 60-70 m³ grundvand/time. Oppumpningen vil ske fra pumpeboringer omkring byggegruben og fra eventuelle pumpe-sumpe inden for indfatningsvæggen.

For at sikre, at der ikke sker påvirkninger af bygninger og søen under anlæg, vil der blive placeret et antal infiltrationsboringer omkring byggegruberne. Strategien vil være, at der mellem byggegruberne og søen placeres en række infiltrationsboringer, som sikrer, at vandstanden i søen holdes upåvirket af projektet. Tilsvarende vil der blive placeret infiltrationsboringer omkring bygninger og udgravninger, således at vandniveauet under bygninger opretholdes. Vandet vil inden reinfiltration blive rensat ved sandfiltrering og sedimentation.

Grundvandsniveauet vil løbende blive overvåget i monitoringsboringer under udførelsen.

Området er beliggende uden for grundvandsinteresseområder, og der er ikke vandindvindingsboringer i nærheden.

Grundvandssænkningen vil blive stoppet, når bygningens færdige vandtætte bund er konstrueret. Der vil ikke blive sænket grundvand under den permanente situation.

7.8. Ressourceforbrug og råstoffer

Der vil blive anvendt beton, glas, stål og andre byggematerialer. Overbygningen i nybyggeriet vil være domineret af glas og stål, mens de underjordiske dele af museet vil være domineret af beton. Der forventes anvendt ca. 25.000 m³ beton til byggeriet.

I anlægsfasen anvendes vand til selve byggeriet, til eventuelt vanding i tørre perioder samt til brugsvand på byggepladsen.

7.9. Affald

Der vil blive produceret almindeligt byggeaffald. Affaldet vil blive opdelt i de fraktioner, som fremgår af Københavns Kommunes affaldsregulativ.

De bygninger, der ligger inden for byggefeltet, vil blive re-
vet ned. Der er alt overvejende tale om væksthuse – i alt ca.
2400 m². Endvidere findes inden for byggefeltet et par min-
dre bygninger – i alt ca. 1.200 m², herunder en værksteds-
bygning og offentlige toiletter for havens gæster.

Der kan være risiko for, at bygningerne rummer blyholdig
maling på vægpartier og i træværker, ligesom det ikke kan
udelukkes, at der kan være asbest omkring varmerør og i
isoleringer.

Der vil forud for nedrivningen indledningsvis blive gennem-
ført en miljøscreening for kortlægning af miljøfarlige stoffer
– asbest, PCB, kulbrinter, tungmetaller, mm. – i bygnings-
materialerne. På baggrund af screeningen vil der blive udar-
bejdet anbefalinger for nedrivning for sikring af arbejdsmil-
jøet under nedrivningsarbejderne og for kildesortering af
bygningsmaterialerne.

Nedrivning blive gennemført på baggrund af en miljøscree-
ning, og Københavns Kommunes retningslinjer for kildesor-
tering ved nedrivning vil blive fulgt.

Projektet indebærer ca. 15-30 m³ /døgn spildevand til kloak.

Arealet er i dag befæstet, og vand, der falder på tage og går-
darealer, ledes til fælles kloak. De nye bygninger vil blive
etableret under jorden og vil for en dels vedkommende blive
dækket med membran og jord. Regnvand fra området vil
blive fordelt til eksisterende kloaker eller eventuelt via sær-
ligt afløb til Botanisk Haves Sø med forudgående rensning
af vandet.

7.10. Forurenede jord

Det forventes, at der vil skulle fjernes ca. 110.000 m³ jord
svarende til ca. 200.000 tons. Det vil kun i begrænset om-
fang være muligt at genanvende jord i projektet. Der er ikke
V1- eller V2-kortlagte grunde inden for Botanisk Haves are-
al. Nærmeste kortlagte grund er en mindre V2-grund på
Øster Farimagsgade 3000 meter nord for byggefeltet.

Området er beliggende i en byzone, og fyldjorden inden for
byggefeltet anses således for lettere forurenede, jf. jordforure-
ningslovens § 50 a. Det forudsættes således, at jord klassifi-
ceres og disponeres efter bestemmelserne i jordflytningsbe-
kendtgørelsen.

Inden afgravning foretages, vil der blive gennemført en for-
klassificering af jorden. Fyldjorden vil blive analyseret for
bestemmelse af klassificering som kategori 1, kategori 2 og
kraftigt forurenede jord. De intakte jordlag vil som udgangs-
punkt blive betragtes som ren jord. Behov for analyser af
denne jord aftales med Købehavn Kommunes Center for
Miljøbeskyttelse.

Jorden vil blive disponeret til jordmodtageanlæg, som er
godkendt til at modtage de pågældende jordtyper. Destinati-
onen vil blive bestemt efter afdækning af mulighederne på

udførelsestidspunktet og efter gennemførelse af en udbuds-
forretning.

8. Forholdet til EU-retten

8.1. VVM-direktivet

Anlægsprojektet er som udgangspunkt omfattet af reglerne
om vurdering af virkningerne på miljøet og om inddragelse
af offentligheden, der følger af Europa-Parlamentets og Rå-
dets direktiv 2011/92/EU af 13. december 2011 om vurde-
ring af visse offentlige og private projekters indvirkning på
miljøet («VVM-direktivet»). Direktivet er ændret ved Euro-
pa-Parlamentets og Rådets direktiv 2014/52/EU af 16. april
2014 om ændring af direktiv 2011/92/EU om vurdering af
visse offentlige og private projekters indvirkning på miljøet.

Dog er det for nærværende anlægsprojekt afgjort ved Natur-
styrelsens screeningsafgørelse, at projektet ikke er VVM-
pligtigt. Der er således ikke samme krav i medfør af VVM-
direktivet til, at projektet skal være forberedt til Folketingets
vedtagelse i enkeltheder ved lov, som der er for VVM-plig-
tige projekter. Det skal dog bemærkes, at projektet, herunder
de miljømæssige påvirkninger, under alle omstændigheder
er detaljeret beskrevet, da nærværende lovforslag afviger fra
de gældende miljølovgivning. Det er således væsentligt,
at loven tydeligt afgrænser projektet, herunder hvilke miljø-
påvirkninger det vil have.

Med Folketingets vedtagelse af anlægsloven bemyndiges
transport-, bygnings- og boligministeren til at gennemføre
anlægsprojektet i overensstemmelse med beskrivelse af pro-
jektet. Anlægsprojektet vil herefter kunne gennemføres uden
tilladelser, godkendelser eller dispensationer og uden hen-
syn til umiddelbart gældende forbud mod ændringer i til-
standen eller etableringen af fysiske anlæg i den af § 2 om-
fattede natur- og miljølovgivning.

Såfremt projektet ændres i en sådan grad, at der vil være tale
om VVM-pligtige ændringer, gennemføres miljøundersøgel-
se i overensstemmelse med gældende nationale regler her-
om.

8.2. Udbudsdirektivet

Projektet er underlagt EU-reglerne vedrørende udbud, her-
under direktiv 2004/18/EF (udbudsdirektivet) og direktiv
2004/17/EF (forsyningsvirksomhedsdirektivet), implemen-
teret ved henholdsvis bekendtgørelse nr. 712 af 15. juni
2011 og bekendtgørelse nr. 936 af 16. september 2004, der
finder anvendelse for varer, tjenesteydelser og bygge- og an-
lægsopgaver.

EU's udbudsregler gælder statslige og lokale myndigheder
samt offentlige virksomheder. Endvidere gælder direktiverne
for organer, der er kontrolleret af det offentlige - de så-
kaldte offentligretlige organer - der er oprettet specielt med
henblik på at imødekomme almenhedens behov, dog ikke
behov af industriel eller kommerciel karakter.

EU's udbudsregler indebærer en pligt for ordregivere til at følge bestemte procedurer ved indgåelse af visse offentlige kontrakter. Det er kun gensidigt bebyrdende aftaler, hvor en ordregiver over for en økonomisk aktør indvilliger i at betale en aftalt sum penge eller en anden form for økonomisk modydelse for en ydelse, der er omfattet af udbudsdirektiverne.

Det følger af gensidighedsbegrebet, at relationerne mellem parterne typisk vil hvile på et privatretligt grundlag. Direktiverne finder således kun anvendelse på ydelser, der udføres på grundlag af tildeling af ordrer. Ydelser, der udføres på et andet grundlag, f.eks. love eller administrative bestemmelser, er som udgangspunkt ikke omfattet, forudsat det ikke er nødvendigt at udfylde lovgrundlaget med en kontrakt, der beskriver aktørens præcise pligter.

De kontrakter, som Bygningsstyrelsen mv. vil kunne indgå som følge af denne lov med eksempelvis rådgivende ingeniører, entreprenører og eksterne konsulenter, vil derimod skulle udbydes efter de gældende nationale regler, der implementerer EU-reglerne herom.

8.3. Vandrammedirektivet

Anlæg af et nyt Statens Naturhistoriske Museum vurderes at kunne ske inden for rammerne af vandrammedirektivet, jf. gennemgangen i afsnit 7 vedr. grundvand m.v.

8.4. Forholdet til Århus-konventionen

Lovforslaget lever op til kravene i konvention om adgang til oplysninger, offentlig deltagelse i beslutningsprocesser samt adgang til klage og domstolsprøvelse på miljøområdet (Århus-konventionen). EU er kontraherende part under Århus-konventionen, og konventionen er derfor også gennemført i EU-retten, jf. herved Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2003/35/EF af 26. maj 2003 om mulighed for offentlig deltagelse i forbindelse med udarbejdelse af visse planer og programmer på miljøområdet og om ændring af Rådets direktiv 85/337/EØF (det tidligere VVM-direktiv) og 96/61/EF, for så vidt angår offentlig deltagelse og adgang til klage og domstolsprøvelse.

Konventionen finder endvidere anvendelse på anlægsloven. Behandlingen og vedtagelsen af anlægsloven lever op til kravene om offentlighedens inddragelse efter Århus-konventionen.

Efter Århus-konventionens artikel 9, stk. 2, skal enhver part under konventionen inden for rammerne af dens nationale lovgivning sikre, at medlemmer af den berørte offentlighed, som har tilstrækkelig interesse, har adgang til ved en dom-

stol og/eller et andet ved lov etableret uafhængigt og upartisk organ at få prøvet den materielle og processuelle lovlighed af enhver afgørelse, handling eller undladelse, der er omfattet af bestemmelserne i konventionens artikel 6. Hvad der udgør tilstrækkelig interesse, fastsættes i overensstemmelse med dansk rets almindelige regler og i overensstemmelse med det mål at give den berørte offentlighed vid adgang til domstolsprøvelse inden for rammerne af konventionen. Ikke-statslige organisationer, der arbejder for at fremme miljøbeskyttelse, og som imødekommer alle krav efter national lovgivning, anses for at have tilstrækkelig interesse, jf. også konventionens artikel 2, stk. 5.

Det følger af konventionens artikel 9, stk. 3, at medlemmer af offentligheden, der opfylder eventuelle kriterier i national ret, skal have adgang til administrative eller retslige procedurer for at anfægte private personers og offentlige myndigheders handlinger eller undladelser, der er i strid med nationale bestemmelser, der vedrører miljøet. Også denne forpligtelse anses i relation til nærværende lovforslag for at være opfyldt ved dansk rets almindelige adgang til at anlægge et civilt søgsmål.

Efter Århus-konventionens artikel 9, stk. 4, må procedurer omfattet af bestemmelsens stk. 1-3 stille tilstrækkelige og effektive retsmidler til rådighed, inklusive foreløbige retsmidler, hvor dette findes passende, der skal være rimelige og retfærdige, betimelige og ikke uoverkommeligt dyre.

Processen ved danske domstole forudsættes at leve op til kravene i Århus-konventionen. Efter dansk praksis kan enhver, der har retlig interesse efter dansk rets almindelige regler, herunder også organisationer omfattet af Århus-konventionens artikel 2, stk. 5, således bl.a. indbringe spørgsmålet om en anlægslovs forenelighed med EU-retten for de danske domstole. Tilsvarende gælder for afgørelser truffet efter anlægsloven eller efter love eller regler omfattet af forslaget til § 3. I lyset af EU-Domstolens dom af 13. februar 2014 i sag C-530/11, Kommissionen mod Storbritannien, præciseres i forslaget § 4, stk. 2, at retten ved søgsmål om forhold vedrørende miljøet, der er omfattet af loven, skal påse, at omkostningerne ved sagen ikke er uoverkommeligt høje for de berørte parter. Forpligtelsen påhviler samtlige retsinstanser.

9. Hørte myndigheder og organisationer m.v.

Et udkast til lovforslag har i perioden fra den 25. november 2016 til den 4. januar 2017 været sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer m.v.:

Københavns Kommune, Københavns Universitet.

10. Sammenfattende skema

	Positive konsekvenser/mindreudgifter (hvis ja, angiv omfang)	Negative konsekvenser/merudgifter (hvis ja, angiv omfang)
--	---	--

Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Bidrag fra staten til anlæg af et nyt Statens Naturhistorisk Museum.
Administrative konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Begrænset meradministration for Bygningsstyrelsen i anlægsfasen. Administrative konsekvenser ved håndtering af natur- og miljølovgivningen for kommuner, og flere statslige institutioner.
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen	Der afskæres med lovforslagets § 3, stk. 1, en række klageadgange for borgere i forhold til kommunalbestyrelsens eller andens statslig myndigheds afgørelser vedrørende anlægsprojektet, som træffes efter byggeloven, lov om naturbeskyttelse, lov om vandforsyning m.v., lov om miljøbeskyttelse samt regler udstedt i medfør af disse lov.
Miljømæssige konsekvenser	Ingen	Projektet er ikke VVM-pligtigt. Miljømæssige påvirkninger er håndteret ved en række afværgeforanstaltninger i projektet mhp at kompensere indvirkningerne på miljøet.
Forholdet til EU-retten	Den gennemførte screening og høringer opfylder kravene i EU-retten. Ingen fuglebeskyttelses- eller habitatområder (Natura 2000-områder) i henhold til Rådets direktiver bliver hverken direkte eller indirekte berørt af projektet.	
Overimplementering af EU-retlige minimumsforpligtelser (sæt X)	JA	NEJ X

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

I nr. 1, foreslås det, at transport-, bygnings- og boligministeren bemyndiges til at anlægge et nyt Statens Naturhistoriske Museum i den nordlige del af Botanisk Have i København primært som bygninger under jorden.

Transport-, bygnings- og boligministeren bemyndiges således med bestemmelsen til at anlægge bygninger over og under jorden som er en del af et nyt Statens Naturhistoriske Museum i den nordlige del af Botanisk Have i København. Beliggenheden af et nyt Statens Naturhistoriske Museum illustreres på kortet i lovens bilag 1.

Der henvises til afsnit 3.1 i de almindelige bemærkninger og til lovforslagets bilag 1.

I nr. 2, foreslås det, at transport-, bygnings- og boligministeren bemyndiges til at renovere, nedrive og opbygge eksisterende bygninger i den nordlige del af Botanisk Have i relation til det nr. 1 nævnte projekt.

Med bestemmelsen bemyndiges transport-, bygnings- og boligministeren således til at renovere, nedrive og opbygge eksisterende bygninger i den nordlige del af Botanisk Have, som har relation til opførelsen af nyt Statens Naturhistoriske Museum.

Der henvises til afsnit 3.1 i de almindelige bemærkninger.

I nr. 3, foreslås det, at transport-, bygnings- og boligministeren bemyndiges til at foretage de dispositioner, som er nødvendige med henblik på gennemførelsen af de i nr. 1-2 nævnte projekter.

Med denne bestemmelse gives der hjemmel til at foretage alle de nødvendige dispositioner, der skal til for at gennem-

føre anlægsprojektet, herunder fx afværgeforanstaltninger mv., der ikke følger af nr. 1 og 2.

Bestemmelsen medfører dog ikke i sig selv, hvilket også er gældende for nr. 1-2, at de omtalte anlæg og dispositioner kan udføres uden nødvendige godkendelser, tilladelser eller dispensationer som følge af anden lovgivning, medmindre anden lovgivning er fraveget med nærværende lovforslag.

Til § 2

De arealer, hvorpå anlægsprojektet skal gennemføres, er omfattet af en række bestemmelser i den almindelige natur- og miljølovgivning, herunder bl.a. planloven, naturbeskyttelsesloven, lov om bygningsfredning og bevaring af bygninger og bymiljøer og museumsloven, som regulerer adgangen til at foretage fysiske arbejder eller indgreb på arealer.

Der er således i naturbeskyttelseslovens kapitel 2 fastsat en række forbud mod tilstandsændringer eller bebyggelse inden for en række arealer og beskyttelseslinjer. Af relevans for projektet kan nævnes fortidsmindebyggelinjen i naturbeskyttelseslovens § 18. Herudover foreskriver kapitel 2 forbud mod tilstandsændringer af følgende naturtyper: større naturlige søer, beskyttede vandløb, heder, moser, strandenge, strandsumpe, ferske enge og biologiske overdrev (naturbeskyttelseslovens § 3).

Gennemførelsen af et anlægsprojekt, der berører de nævnte arealer, beskyttelseslinjer eller naturtyper vil som følge af naturbeskyttelseslovens § 65, stk. 1-3, forudsætte dispensation, eventuelt indeholdende vilkår om f.eks. afværgeforanstaltninger eller erstatningsbiotoper, fra den relevante myndighed, der enten udgøres af miljø- og fødevareministeren eller kommunalbestyrelsen.

Der henvises til afsnit 3.2.3.1. og 3.3.1. i de almindelige bemærkninger.

Bestemmelsen har til formål at skabe klarhed om forholdet mellem anlægsloven og de regler i natur- og miljølovgivningen, der stiller krav om tilladelse mv. inden foretagelse af fysiske dispositioner nær visse naturtyper og fredede områder samt på fredede bygninger.

Selv om bestemmelsen indebærer, at dele af den almindelige natur- og miljø- og beskyttelseslovgivning fraviges, varetages hensynene bag disse regler stadigvæk i anlægsprojektet ved, at Bygningsstyrelsen ved udførelsen af projektet skal overholde anlægsloven og de retningslinjer, der fremgår af lovforslagets bemærkninger, samt rammerne i de miljømæssige undersøgelser. Det er hensigten, at Bygningsstyrelsen fortsat vil gennemføre anlægsprojektet i dialog med de kommunale og statslige myndigheder omkring hensigtsmæssig arealanvendelse, adgangsforhold, beskyttelsesforhold og lignende.

Fravigelsen sikrer samlet en varetagelse af de hensyn, som normalt ville blive varetaget gennem de fravegne bestem-

melser. Bestemmelsen har ikke betydning for det beskyttelsesniveau, der normalt varetages af bestemmelserne. Der henvises for en beskrivelse af de relevante arbejder, som gennemføres i anlægsprojektet, og som normalt kan kræve tilladelse efter de omhandlede bestemmelser, til afsnit 3.1 og 7 i de almindelige bemærkninger samt screeningsafgørelsen mv.

De bestemmelser og krav om tilladelse, godkendelse eller dispensation i den øvrige lovgivning, som ikke udtrykkeligt fraviges, finder stadig anvendelse for anlægsprojektet, herunder også reglerne i lovene om tilsyn, håndhævelse og straf. Tilsvarende gælder for andre regler, f.eks. om erstatning eller om miljøskade i de respektive love. Forslaget til § 3 finder dog efter omstændighederne anvendelse på afgørelser, herunder afgørelser vedrørende tilsyn, håndhævelse og straf vedrørende anlægsprojektet, truffet efter denne bestemmelse.

Bestemmelsen finder alene anvendelse i anlægsfasen af projektet. Ved den efterfølgende administration efter de nævnte love, skal det lægges til grund, at anlægget kan drives og vedligeholdes på normal vis, når anlægsprojektet er gennemført, og hvis der som led i driftsfasen skal foretages nye ændringer i tilstanden i f.eks. et fredet område eller et naturområde, finder de normale regler anvendelse.

Med *stk. 1* foreslås det, at udførelse af arbejder efter § 1 i denne lov ikke kræver dispensation eller tilladelse efter § 50 og § 65, stk. 1-3, jf. kapitel 2, i lov om naturbeskyttelse.

De fravegne bestemmelser omhandler meddelelse af dispensation fra fredningsbestemmelser og miljø- og fødevareministeren samt kommunalbestyrelsens mulighed for at dispensere fra visse bestemmelser i lov om naturbeskyttelse.

Bestemmelsen indebærer for det første, at anlægsprojektet kan gennemføres uden hensyn til de eksisterende fredninger, da det ikke er nødvendigt at indhente en dispensation fra fredningsnævnet, hvis der skal udføres aktiviteter, der strider mod fredningens indhold. Dog bør hensyn bag fredningen så vidt muligt forsøges varetaget under anlægsprojektet.

Der findes en for byggefeltet en fredet bygning – Victoria-drivhuset. Dette drivhus vil blive adskilt i passende enheder og vil blive genopført på anden placering. Projektet ligger endvidere inden for fortidsmindebeskyttelseslinjen.

Bestemmelsen indebærer endvidere, at der kan foretages tilstandsændringer af en række af de naturtyper, der er nævnt i naturbeskyttelseslovens § 3, herunder heder, moser, strandenge m.v., som berøres i forbindelse med anlægsprojektet, uden at der skal søges dispensation hertil hos kommunen eller miljø- og fødevareministeren.

Med *stk. 2* foreslås det, at reglerne om kommune- og lokalplaner i lov om planlægning, kapitel 3 i lov om bygningsfredning og bevaring af bygninger og bymiljøer og kapitel 8 og 8 a i museumsloven ikke finder anvendelse ved gennemførelse af anlægsprojektet efter § 1 i denne lov.

De fravegne bestemmelser angår bl.a. krav ved gennemførelse af bygningsarbejder vedrørende en fredet bygning, regler om fysisk planlægning efter planloven samt regler om sikring af kultur- og naturarven i forbindelse med den fysiske planlægning og forberedelse af jordarbejder m.v., herunder arkæologiske og naturhistoriske undersøgelsesopgaver i tilknytning hertil.

Fravigelsen af reglerne om kommune- og lokalplaner er begrundet i, at anlægsloven udgør den retlige ramme for anlægsprojektet, og gennemførelsen af anlægsprojektet kræver derfor ikke fysisk planlægning efter planloven. Det er derfor heller ikke påkrævet at vedtage nye planer eller ændre i eksisterende planlægning for at kunne gennemføre anlægsprojektet. Det bemærkes i den forbindelse, at Københavns Borgerrepræsentation den 28. april 2016 vedtog lokalplan nr. 532 Statens Naturhistoriske Museum for projektet, som uanset fravigelse af reglerne om lokal- og kommuneplaner forudsættes overholdt.

Arbejder, afværgeforanstaltninger mv., der skal udføres for at gennemføre anlægsprojektet i § 1, både i det permanente og det midlertidige projektområde, kræver heller ikke dispensation eller lignende fra en eksisterende planlægning.

Endvidere foreslås kapitel 3 i lov om bygningsfredning og bevaring af bygninger og bymiljøer fraveget. Anlæg af et nyt Statens Naturhistoriske Museum medfører, at det fredede Victoria-drivhus i Botanisk Have skal nedtages og genopføres andet steds. Med fravigelsen af kapitel 3 i lov om bygningsfredning og bevaring af bygninger og bymiljøer skal kulturministeren ikke ansøges om, at Victoria-drivhuset kan nedtages og genopføres. Dette medfører dog ikke, at arbejdet ikke udføres med respekt for fredningen, og transport-, bygnings- og boligministeren vil under alle omstændigheder følge principperne i lov om bygningsfredning og bevaring af bygninger og bymiljøer.

Herudover foreslås det, at museumslovens kapitel 8 og 8 a fraviges. Bevaringsværdige hensyn efter museumsloven for så vidt angår arealer, der er nødvendige for gennemførelsen af de i § 1 nævnte arbejder, varetages således af transport-, bygnings- og boligministeren efter denne lov.

Transport-, bygnings- og boligministeren vil således blive bemyndiget til helt eller delvist at fravige beskyttelsen af fortidsminder, der er beskyttet efter museumsloven. Det bemærkes, at transport-, bygnings- og boligministeren under alle omstændigheder vil følge principperne i museumsloven.

Som følge af museumsloven skal anlægsmyndigheden, hvis der under anlægsarbejdet fremkommer arkæologiske fund, standse arbejdet i det omfang, det berører fortidsmindet. Fundet vil herefter blive anmeldt til Kulturministeriet, som vil blive anmodet om at vurdere, hvorvidt arbejdet kan fortsætte, eller om det skal indstilles, indtil der er foretaget en nærmere undersøgelse.

Transport-, bygnings- og boligministeren vil i stedet efter denne lov vurdere de bevaringsmæssige hensyn efter muse-

umsloven i forhold til det konkrete anlægsprojekt. Transport-, bygnings- og boligministeren vil i forbindelse med anvendelsen af denne bestemmelse inddrage de relevante instanser til belysning af sagerne.

Bygningsstyrelsen vil i forbindelse med den praktiske tilrettelæggelse af anlægsarbejdet samarbejde med de relevante myndigheder.

Det henvises i øvrigt til afsnit 3.2.3. og 3.3. i de almindelige bemærkninger.

Til § 3

I *stk. 1* foreslås det, at kommunalbestyrelsens eller en statslig myndigheds afgørelse vedrørende anlægsprojektet nævnt i § 1, som træffes efter byggeloven, lov om naturbeskyttelse, lov om vandforsyning m.v. og lov om miljøbeskyttelse samt regler udstedt i medfør af disse love, ikke kan påklages til anden administrativ myndighed, jf. dog *stk. 2*.

Med bestemmelsen foreslås det, at reglerne om klageadgang, klagemyndighed og opsættende virkning af klage over afgørelser truffet af kommunalbestyrelsen eller en statslig myndighed vedrørende anlægsprojektet, som træffes efter byggeloven, lov om naturbeskyttelse, lov om vandforsyning m.v., lov om miljøbeskyttelse samt regler udstedt i medfør heraf fraviges. Klage over afgørelser efter de nævnte love i forbindelse med arbejder til brug for anlæggelsen af nyt Statens Naturhistoriske Museum vil således ikke følge de normale regler i de respektive love, men afskæres. En afskæring af klageadgangen er fundet nødvendig af hensyn til projektets fremdrift samt grundet projektets unikke karakter.

Afgørelserne kan imidlertid fortsat indbringes for domstolene efter de almindelige regler herom. Bestemmelsen er ikke afgrænset til arbejder i projektområdet, jf. lovforslagets bilag 1, idet bestemmelsen også omfatter andre afgørelser efter de nævnte love, når disse påvirker adgangen til at gennemføre projektet eller kan medføre forsinkelse eller lignende.

Behandlingen af sagerne er i øvrigt fortsat reguleret af de nævnte love, dvs. at de regler, der gælder for ansøgninger, regler om tilsyn og straf og om fremgangsmåden ved afgørelser, ligeledes gælder uændret. Tilsvarende gælder de krav og betingelser, som gælder for tilladelser, dispensationer mv. efter lovene.

Hvor bestemmelserne i de nævnte love indeholder skønmæssige beføjelser, og hvor der efter disse kan tages hensyn til bygherrens interesser og samfundets interesser i et givet projekt, er det den generelle vurdering, at hensynet til anlægsprojektet kan indgå med betydelig vægt. Dette kriterium vil transport-, bygnings- og boligministeren i givet fald også kunne lægge tilsvarende vægt på ved behandling af klagesager eller sager, hvor ministeren har overtaget kompetencen.

De miljømæssige konsekvenser af anlægsprojektet er beskrevet og vurderet i Naturstyrelsens screeningsafgørelse,

og der skal ikke foretages en ny VVM-procedure. Kommunalbestyrelsen eller en statslig myndighed bør tage udgangspunkt i afgørelsen, når der i tilladelser skal fastsættes krav og vilkår efter de respektive love.

Afskæring af klageadgangen gælder alene under anlægsfasen for nyt Statens Naturhistoriske Museum og finder dermed ikke længere anvendelse, når museet er anlagt, uanset om der herefter måtte være behov for afgørelser efter de nævnte love.

I *stk. 2* foreslås det, at kommunalbestyrelsens afgørelser vedrørende anlægsprojektet i henhold til de i *stk. 1* nævnte love kan påklages af Bygningsstyrelsen til transport-, bygnings- og boligministeren. Bygningsstyrelsen kan efter bestemmelsen indbringe kommunale afgørelser, herunder f.eks. et vilkår efter de i *stk. 1* nævnte love for transport-, bygnings- og boligministeren som administrativ klageinstans.

Transport-, bygnings- og boligministerens behandling af disse klagesager er, som i *stk. 1*, fortsat reguleret af de nævnte love, dvs. at de krav og betingelser, som gælder for tilladelser, dispensationer mv. efter lovene, fortsat gælder. Hvor det ved udøvelsen af et skøn er muligt efter de pågældende love at inddrage hensynet til en ansøger, en bygherre eller et samfundsmæssigt hensyn til anlægsprojektet, vil transport-, bygnings- og boligministeren også kunne inddrage og lægge afgørende vægt på disse hensyn ved afgørelse af klagesagen. Ministeren vil i den forbindelse kunne udnytte sin viden om anlægsprojektet.

I *stk. 3*. foreslås det, at transport-, bygnings- og boligministeren kan beslutte at overtage kommunalbestyrelsens beføjelser efter de i *stk. 1* nævnte love i en nærmere bestemt sag, der vedrører anlægsprojektet.

Transport-, bygnings- og boligministeren bemyndiges med bestemmelsen til for sager, der vedrører anlægsprojektet, at kunne overtage kommunalbestyrelsens beføjelser efter de i *stk. 1* nævnte love i enkeltsager. Adgangen vedrører alene kompetencen til at træffe afgørelse i en nærmere bestemt enkeltsag (call in), som verserer hos kommunalbestyrelsen efter de i *stk. 1* nævnte love.

Bestemmelsen vil bl.a. blive udnyttet, hvor en sag på grund af væsentlige hensyn til fremdriften i byggeriet, fx i det tilfælde at behandling af byggetilladelse eller anden tilladelse for projektet forsinkes væsentligt, kræves behandlet og afgjort af en myndighed, der har betydelig indsigt i sammenhængen og rammerne for projektet. Bestemmelsen kan endvidere navnlig være relevant med hensyn til *stk. 2*, hvis en kommune ikke træffer afgørelse i en sag, der er af væsentlig betydning for fremdriften i anlægsprojektet.

Transport-, bygnings- og boligministeren skal - ligesom efter *stk. 2* - træffe afgørelse efter bestemmelserne i og praksis efter de love, der er nævnt i *stk. 1*, idet hensynet til anlægsprojektet, herunder til at undgå væsentlig forsinkelse eller

fordyrelse af anlægsprojektet dog, hvis det er muligt efter de pågældende love, kan tillægges betydning.

Selvom transport-, bygnings- og boligministeren beslutter at træffe afgørelse i en nærmere bestemt sag, ændrer denne beslutning ikke på de almindelige regler om tilsyn og håndhævelse. Transport-, bygnings- og boligministeren kan dog også beslutte at overtage kompetencen i en tilsynssag.

I *stk. 4* foreslås det, at transport-, bygnings- og boligministerens afgørelse i klagesager efter *stk. 2* og i sager, hvor ministeren har overtaget kommunalbestyrelsens beføjelser efter *stk. 3*, ikke kan påklages til anden administrativ myndighed. Det betyder, at ministerens afgørelser i denne type sager alene kan indbringes for Folketingets Ombudsmand eller domstolene, jf. Grundlovens § 63.

I *stk. 5* foreslås det, at de kommunale tilsynsmyndigheder ikke fører tilsyn med kommunalbestyrelsens afgørelser omfattet af *stk. 1*.

Efter kapitel VI i lov om kommunernes styrelse fører statsforvaltningen tilsyn med, at kommunerne overholder den lovgivning, der særligt gælder for offentlige myndigheder i det omfang, der ikke er særlige klage- eller tilsynsmyndigheder, der kan tage stilling til den pågældende sag. Af samme lovs kapitel VII følger det, at Økonomi- og Indenrigsministeriet er rekursinstans i forhold til en række nærmere angivne afgørelser om sanktioner, samtykke og godkendelse, som træffes af statsforvaltningen, samt at Økonomi- og Indenrigsministeriet er øverste tilsynsmyndighed i forhold til statsforvaltningens dispositioner eller unldadelser som led i udøvelsen af tilsynet. Det følger af § 1, *stk. 2*, i lov om kommunernes styrelse, at reglerne i lov om kommunernes styrelse viger for anden lovgivning.

Fravigelsen af reglerne om klageadgang, klagemyndighed og opsættende virkning af klage i § 3, *stk. 1*, kan indebære, at de kommunale tilsynsmyndigheder får en kompetence, som de ikke har efter gældende lovgivning. Da dette ikke er hensigten, foreslås det i § 3, *stk. 5*, at de kommunale tilsynsmyndigheder ikke fører tilsyn med kommunalbestyrelsens afgørelser omfattet af *stk. 1*. Der henvises til ovenstående begrundelse for at fravige reglerne om klageadgang i de i § 3, *stk. 1*, nævnte love.

Den foreslåede bestemmelse indebærer, at hverken statsforvaltningen eller Økonomi- og Indenrigsministeriet har kompetence til at føre tilsyn med kommunalbestyrelsens afgørelser efter *stk. 1*, herunder sagsbehandlingsregler, hvor vurderingen af lovligheden bedst kan foretages sammen med en vurdering af lovligheden af afgørelsen, f.eks. begrundelse, lovlige/saglige kriterier og officialmaksimen.

Det er alene afgørelser efter *stk. 1*, som de kommunale tilsynsmyndigheder afskæres fra at føre tilsyn med. Således vil de kommunale tilsynsmyndigheder kunne påse kommunernes overholdelse af f.eks. reglerne i forvaltningsloven om inhabilitet, partsaktindsigt, partshøring m.v. samt aktindsigt efter offentlighedsloven.

Det bemærkes, at økonomi- og indenrigsministeren den 18. januar 2017 har fremsat et ændringsforslag til L 56 om ændring af lov om kommunernes styrelse, der blev fremsat den 9. november 2016. Ved ændringsforslaget foreslås det bl.a., at det kommunale tilsyns 1. instans overføres fra Statsforvaltningen til Ankestyrelsen.

I *stk. 6* foreslås det, at transport-, bygnings- og boligministeren til brug for behandlingen af sager efter *stk. 2* og *3* kan fastsætte regler om kommunalbestyrelsens pligt til at tilvejebringe oplysninger, herunder at oplysningerne skal afgives i en bestemt form til brug for en vurdering af forhold, der reguleres efter de i *stk. 1* nævnte love, inden for den pågældende kommune.

Bestemmelsen bemyndiger transport-, bygnings- og boligministeren til at fastsætte regler om, at kommunalbestyrelsen til brug for transport-, bygnings- og boligministerens behandling af klagesager eller call-in-sager efter *stk. 2* og *3* har pligt til at tilvejebringe oplysninger til brug for en vurdering af forhold, der reguleres efter de i *stk. 1* nævnte love, inden for den pågældende kommune. Bestemmelsen skal sikre, at transport-, bygnings- og boligministeren kan få de oplysninger, som kommunalbestyrelsen ligger inde med – eller som kommunalbestyrelsen med rimelighed kan pålægges at tilvejebringe – til brug for transport-, bygnings- og boligministerens behandling af sagen.

Bestemmelsen udmøntes på samme måde som miljøbeskyttelseslovens § 83, hvorefter miljø- og fødevarerministeren kan pålægge kommunalbestyrelser at tilvejebringe oplysninger til brug for en vurdering af forhold, der reguleres efter loven, inden for den enkelte kommunes område. Oplysningerne kan forlanges afgivet i en bestemt form.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger i afsnit 3.2.3.

Til § 4

Søgsmål til prøvelse af afgørelser eller beslutninger efter denne lov eller de regler, der fastsættes i medfør heraf, skal være anlagt inden 6 måneder efter, at afgørelsen eller beslutningen er meddelt adressaten eller offentliggjort. Med den foreslåede søgsmålsfrist i *stk. 1* sikres det, at der efter en vis periode ikke ved domstolene kan rejses tvivl om rigtigheden af en afgørelse eller beslutning efter loven. Fristen gælder ethvert søgsmål mod myndighederne, der forudsætter en prøvelse af den pågældende afgørelse eller beslutning.

Søgsmålsfristen kan ikke fraviges af den myndighed, der har truffet den pågældende afgørelse eller beslutning. Alle afgørelser eller beslutninger i medfør af loven vil - i anonymiseret form i det omfang det vurderes hensigtsmæssigt - blive bekendtgjort på Transport-, Bygnings- og Boligministeriets

eller Bygningsstyrelsens hjemmeside. Denne bekendtgørelse vil finde sted i overensstemmelse med gældende persondatalovgivning herunder særligt persondatalovens § 5. Det betyder fx, at offentliggørelse af afgørelser eller beslutninger indeholdende personfølsomme oplysninger forudsætter forudgående samtykke fra sagens parter. Såfremt et sådant samtykke ikke kan indhentes, sker der ikke offentliggørelse. Søgsmålsfristen regnes fra dagen, hvor afgørelsen eller beslutningen bekendtgøres eller er meddelt den pågældende afhængig af, hvilket tidspunkt der ligger sidst.

Den foreslåede bestemmelse i *stk. 2* indebærer, at retten ved søgsmål om forhold vedrørende miljøet, der er omfattet af loven, skal påse, at omkostningerne ved sagen ikke er uoverkommeligt høje for de berørte parter. Forpligtelsen påhviler alle retsinstanser.

Bestemmelsen skal ses i sammenhæng med de gældende regler i retsplejeloven. Udgangspunktet i loven er, at den tabende part erstatter de udgifter, som den vindende part har afholdt, forudsat disse har været fornødne til sagens forsvarlige udførelse. Udgifter til bistand af advokat m.v. erstattes med et passende beløb, og de øvrige udgifter erstattes fuldt ud. I medfør af retsplejelovens § 312, *stk. 3*, kan retten dog af egen drift bestemme, at den tabende part ikke eller kun delvist skal erstatte modparten de påførte udgifter, hvis særlige grunde taler for det. Sådanne grunde vil kunne foreligge, hvis omkostningerne i modsat fald vurderes at ville være uoverkommeligt høje for den pågældende, hvor der i henhold til lovgivningen eller internationale forpligtelser m.v., er et krav om, at de tilgængelige retsmidler ikke må være uoverkommeligt dyre. Samtidig skal forslaget ses i sammenhæng med reglerne i retsplejelovens kapitel 31 om bl.a. retshjælp og fri proces.

Bestemmelsen har til hensigt at sikre overholdelse af kravet i Århus-konventionen om, at de tilgængelige retsmidler ikke må være uoverkommeligt dyre. Bestemmelsen skal derfor forstås i overensstemmelse med konventionen og VVM-direktivet samt EU-Domstolens praksis, der knytter sig hertil, jf. herved bl.a. EU-Domstolens domme af henholdsvis 11. april 2013 i sag C-260/11, Edwards og Pallikaropoulos, og 13. februar 2014 i sag C-530/11, Kommissionen mod Storbritannien.

Til § 5

Det foreslås, at loven træder i kraft dagen efter bekendtgørelse i Lovtidende. Det ønskes, at loven træder i kraft hurtigst muligt af hensyn til projektets fremdrift.

Til § 6

Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland.